

Motion till riksdagen 2022/23:2196

av Rickard Nordin m.fl. (C)

Utgiftsområde 21 Energi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 21 Energi enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Klimatkrisen är akut. Runt om i världen drabbas människor och djur av extremtorka, översvämningar och vattenbrist till följd av klimatförändringarna. IPCC:s senaste klimatrapport är tydlig. Det är nu eller aldrig som vi kan klara klimatomställningen och de kommande åren kan bli helt avgörande för klimatet. Om vi inte nu agerar kraftfullt, konstruktivt och globalt riskerar vi permanenta förändringar. Vi står inför stora utmaningar. Rysslands invasion av Ukraina, som har orsakat tusentals människors död och tvingat miljontals på flykt, finansieras indirekt av EU:s import av ryska fossila bränslen. Vi måste därför göra Sverige och EU oberoende av fossil energi, i synnerhet den ryska energin - både för säkerheten och för klimatet.

Centerpartiet vill att elproduktionen byggs ut i en omfattning som minst motsvarar en fördubbling jämfört med idag. Denna utbyggnad behöver gå betydligt snabbare än vad den gör just nu. Vi vill att minst 100TWh ny kraft ska påbörjas innan år 2024. Samtidigt måste myndigheterna planera för en kraftigt ökad produktion och användning. Vi föreslår därför att det införs ett planeringsmål för att elsystemet år 2040 ska kunna inrymma minst 330 TWh som också kan transporteras dit den behövs. Centerpartiet har

presenterat en handlingsplan för klimatet med fler än 35 förslag för en kraftig ökning av utsläppsfri elproduktion. Flera av förslagen återfinns också i denna budgetmotion. Förslagen syftar till att öka produktionen inom alla utsläppsfria energislag, effektivisera och förbättra kapaciteten i hela systemet samt stärka det lokala stödet för investeringar i den gröna omställningen. Centerpartiet föreslår också åtgärder ämnade att öka Sveriges elproduktion med minst 50 TWh inom kommande mandatperiod. Vi vill att det tillsätts en kriskommission, som inom ett halvår ska presentera konkreta åtgärder för att nå målen om minst 50 TWh extra produktion till år 2026 och minst 165 TWh extra till år 2030.

Utöver dessa produktionsökningar inom samtliga utsläppsfria kraftslag vill Centerpartiet också satsa på åtgärder som ökar effektiviteten i den befintliga kraftproduktionen, från såväl bio-, vind-, vatten- som kärnkraft. Vi föreslår riktade satsningar på de tekniker som stärker energisystemet, som exempelvis batterier, vätgas, överföringskapacitet och digitalisering. Det är tekniker som bidrar till ökad effektivitet och som möjliggör en mer flexibel användning, smarta elnät, energilagring och balansering. Vi presenterar ett förnyat fokus på energieffektivisering genom ett breddat grönt avdrag, som snabbt kan göra stor skillnad i de områden som idag har kapacitetsproblem.

Många hushåll riskerar att få kraftigt höjda elpriser i vinter, inte minst i södra Sverige. Därför har Centerpartiet föreslagit åtgärder för att barnfamiljer och hushåll ska kunna få vardagen att gå ihop i vinter. Centerpartiets förslag innebär en sänkning av elräkningen med mer än 5 700 kronor i månaden i vinter, för ett hushåll med genomsnittlig förbrukning i södra Sverige.

Ska vi klara klimatkrisen och öka elproduktionen måste fokus ligga på lösningar. Centerpartiets vill därför påbörja samtal som ska bereda vägen för en ny energiuppställning över partigränserna – som minskar utsläppen, bygger ut det förnybara och stärker hela elsystemet. En ny energiöverenskommelse skapar nödvändiga förutsättningar för svensk industri och svenska företag, samtidigt som vi kan uppfylla våra uppsatta klimatmål i Sverige.

Med ett handlingskraftigt klimatledarskap kan vi möta hushållens och industrins behov, och säkerställa att Sverige förblir en nettoexportör av el. För att klimatomställningen ska kunna fortsätta i Europa och för att beroendet av Ryssland ska kunna minska måste Sverige fortsätta att bidra med grön el till kontinenten.

Sverige kan bli det gröna batteriet och det ledande exemplet i världen, som visar att tillväxt, jobb och konkurrenskraft kan gå hand i hand med en snabb klimatomställning

och ny teknologi. Det förutsätter att vi klarar att snabbt få fram mycket mer utsläppsfri energiproduktion. Centerpartiets förslag bidrar till att pressa ned priset på el nationellt och stärka vår konkurrenskraft här och nu.

Centerpartiets överväganden

Tabell 1. Anslagsförslag 2023 för utgiftsområde 21 Energi

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Statens energimyndighet	452 970	23 156
1:2 Insatser för energieffektivisering	397 000	-379 000
1:3 Insatser för fossilfri elproduktion	21 000	±0
1:4 Energiforskning	1 417 723	-50 000
1:5 Energimarknadsinspektionen	209 401	-482
1:6 Elberedskap	453 000	±0
1:7 Avgifter till internationella organisationer	25 328	±0
1:8 Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå m.m	155 000	±0
1:9 Elsäkerhetsverket	73 427	-251
1:10 Laddinfrastruktur	1 090 000	±0
1:11 Biogasstöd	650 000	±0
99:1 Vindkraftsplaner	±0	90 000
Summa	4 944 849	-316 577

Anslag 1:1 föreslås öka med 25 miljoner kronor år 2023, till följd av Centerpartiets förslag om en satsning på att stärka energisektorns motståndskraft. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 25 miljoner kronor per år från och med år 2024.

Anslag 1:2 föreslås minska med 379 miljoner kronor år 2023 till följd av att regeringens förslag om att införa ett nytt stöd för energieffektivisering avslås. Centerpartiet anser i stället att det så kallade gröna avdraget bör breddas till att också omfatta energieffektiviserande åtgärder, särskilt installation av olika typer av värmepumpar i fastigheter som värms upp med direktverkande el. Även åtgärder som installation av smarta hem-applikationer eller vattenbesparande åtgärder kan öka flexibiliteten och energieffektiviteten i elsystemet och bör därför, tillsammans med ett antal andra åtgärder beskrivna i UO20 omfattas av det gröna avdraget. Det finns en rad fördelar med att stimulera till energieffektivisering via det gröna avdraget, i förhållande till att införa ett nytt stöd. För det första kan det förväntas gå snabbare, då det sker inom ramen för en befintlig struktur. För det andra blir stödet då en rättighet, varför osäkerhet för den enskilde om huruvida det finns tillräckligt med anslagna medel undviks.

Anslag 1:4 föreslås minska med 50 miljoner kronor år 2023 till följd av att regeringens förslag om en riktad och detaljstyrd satsning på kärnkraftsforskning avslås. Centerpartiet är för ökade insatser för energiforskning, men anser att sådana bör vara teknikneutrala. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 100 miljoner kronor per år 2024–2025.

Centerpartiet noterar också att den föreslagna förstärkningen av anslag 1:10 i mycket hög grad beror på att medel som två av tre regeringspartier för ett år sedan flyttade från utgiftsområde 21 till utgiftsområde 20 nu läggs tillbaka på utgiftsområde 21. Detta utan att det tydliggörs som en neddragning på utgiftsområde 20. Netto är alltså regeringens förslag på detta anslag mycket blygsam.

Centerpartiet anser att det bör införas ett statligt stöd för att delfinansiera arbetet med att uppdatera de kommunala vindkraftsplanerna. Av denna anledning föreslås ett nytt anslag, 99:1 Stöd för uppdaterade vindkraftplaner, skapas. Anslaget bör få användas för att delfinansiera kommuners arbete med att uppdatera sina vindkraftsplaner. Anslaget föreslås tilldelas 90 miljoner kronor år 2023.

Därutöver föreslår Centerpartiet en sänkning av pris- och löneomräkningen, vilket påverkar de anslag som räknas upp med denna.

Rickard Nordin (C)

Stina Larsson (C)

Daniel Bäckström (C)